

ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Δευτέρα 2 Απριλίου 2018

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η ανεργία του μέλλοντος

Σκεφτείτε τρεις διαφορετικές περιπτώσεις ανθρώπων που χάνουν τη δουλειά τους. Τον οικοδόμο, που μένει άνεργος επειδή κανένας σήμερα δεν ξεκινά να χτίσει σπίτια. Τον επιπλοποιό, που οι πρώην πελάτες του αγοράζουν τώρα καρέκλες από ένα γνωστό πολυκατάστημα επίπλων. Και τον υπάλληλο στο πρακτορείο ταξιδίων, που απολύθηκε επειδή οι περισσότεροι ταξιδιώτες αγοράζουν τα εισιτήρια στο Διαδίκτυο.

Στην πρώτη περίπτωση, αιτία είναι ότι μειώθηκε η ζήτηση για **οικοδομές**, επειδή κόπηκαν απότομα τα δάνεια προς την ελληνική οικονομία. Η ζήτηση θα ανακάμψει εάν και όταν αυξηθούν πάλι τα εγχώρια εισοδήματα, επειδή το κράτος «θα ρίξει χρήμα στην αγορά» (όπως παλιά) ή επειδή κάποιοι άλλοι κλάδοι της οικονομίας θα έχουν πρώτα μεγαλώσει πολύ. Όλος ο δημόσιος διάλογος για τη «λιτότητα» έχει εστιαστεί σε αυτού του είδους την ανεργία.

Στη δεύτερη περίπτωση, υπάρχει εγχώρια ζήτηση, αλλά την αγορά την έχουν πάρει οι ξένοι παραγωγοί. Η ανεργία οφείλεται στη χαμηλή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Για τους πιο σοβαρούς οικονομολόγους, αυτό είναι το κύριο πρόβλημα που πρέπει να λύσουμε για να αναπτυχθεί η οικονομία. Είναι η περίφημη «παραγωγική ανασυγκρότηση», που όλοι οι πολιτικοί λένε ότι επιθυμούν, χωρίς ωστόσο, να τη διευκολύνουν. Η γενική συνταγή είναι γνωστή, αύξηση παραγωγικότητας, μείωση κόστους, μεγάλες και μικρές επενδύσεις. Οι ειδικότερες λύσεις για την Ελλάδα είναι επίσης γνωστές, αλλά λείπει η πολιτική βούληση.

Η τρίτη μορφή ανεργίας πηγάζει από τη νέα τεχνολογία. Δεν έχει συγκροτηθεί ακόμη ισχυρό πολιτικό μέτωπο σε καμιά χώρα για να την αντιμετωπίσει, ούτε αρνητικό, με καταγγελίες και απαγορεύσεις, ούτε θετικό, με ενεργητικά προγράμματα που αξιοποιούν τις δυνατότητες της τεχνολογίας για τους πιο αδύναμους. Οι λαϊκιστές δεν έχουν καταφέρει να κατασκευάσουν εχθρούς με βάση τα κακά της τεχνολογίας, όταν ο κόσμος βλέπει ότι αυτή αυξάνει την πρόσβαση σε πληροφορία και ψυχαγωγία,

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2018
Β' ΦΑΣΗ**E_3.Nλ2Γ(ε)**

παρέχει φθηνότερα τρόφιμα και ρούχα, θεραπεύει ασθένειες, προστατεύει το περιβάλλον, περιορίζει τη γραφειοκρατία. [...]

Οι κίνδυνοι όμως είναι πραγματικοί. Πολλοί οικονομολόγοι ανησυχούν ότι η τεχνητή νοημοσύνη και τα ρομπότ θα εκτοπίσουν τόσο πολλούς ανθρώπους σε τόσο πολλούς κλάδους που θα είναι πολύ δύσκολο να βρουν όλοι δουλειά σε νέες δραστηριότητες, όπως είχε γίνει στις προηγούμενες βιομηχανικές επαναστάσεις. Επιπλέον, πολλές από τις νέες δουλειές θα είναι περιστασιακές και **κακοπληρωμένες**. Το ζήτημα λοιπόν το συζητούν όλο και περισσότερο στις αναπτυγμένες οικονομίες, όχι μόνον οι ειδικοί, αλλά και οι ενημερωμένοι πολίτες. Μια αφανής ζημιά της κρίσης στην Ελλάδα είναι ότι εμείς το αγνοούμε, καθώς είμαστε απασχολημένοι με τη λιτότητα και την ανταγωνιστικότητα.

Στις χώρες που θα αντιμετωπίσουν θετικά την πρόκληση, η λύση θα έχει τουλάχιστον τρία στοιχεία: Πρώτο, πολλές νέες επιχειρήσεις που θα αξιοποιούν δικές τους καινοτομίες για να προσφέρουν νέα προϊόντα – τα γνωστά startups¹. Οι ιδιοκτήτες και τα στελέχη θα έχουν καλά εισοδήματα, αλλά οι νέες θέσεις εργασίας δεν θα είναι πολλές. Δεύτερο, εισαγωγή νέων τεχνικών σε παραδοσιακούς κλάδους (σε χωράφια, εργοστάσια και γραφεία) για να μειώσουν πολύ το κόστος και να βελτιώσουν το προϊόν. Αυτό θα προστατεύσει τις επιχειρήσεις από ξένους ανταγωνιστές και θα επιτρέψει να δίνουν καλές αμοιβές. Για την κοινωνία γύρω τους το μεγάλο όφελος θα είναι φθηνότερα και καλύτερα προϊόντα. Αλλά ο αριθμός των εργαζομένων θα μειωθεί. Τρίτο, δημόσιες και κοινωνικές υπηρεσίες καλής ποιότητας, για πολλούς, με υψηλή αυτοματοποίηση και χαμηλό κόστος. Το Δημόσιο αργεί περισσότερο από ό,τι οι επιχειρήσεις να υιοθετήσει **καινοτομίες**, αλλά, όταν το κάνει, το κοινωνικό όφελος μπορεί να είναι πολύ μεγάλο, στην υγεία, την παιδεία, την ασφάλεια και τις υποδομές. [...]

Ο κρίσιμος παράγοντας για να συμβούν είναι οι άνθρωποι, και συγκεκριμένα οι επιχειρηματίες, τα στελέχη, οι ερευνητές που κατανοούν, παράγουν και αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες. Είναι, δηλαδή, οι νεότεροι, μορφωμένοι, **κοσμοπολίτες** μεσοαστοί, που έχουν την περιέργεια να μαθαίνουν, την **αυτοπεποίθηση** να δοκιμάζουν, τη φιλοδοξία να ζήσουν καλά και δεν φοβούνται τον ξένο ανταγωνιστή. Είναι μειονότητα στην κοινωνία μας, όπως σε πολλές άλλες, αλλά είναι η πιο σημαντική ομάδα για το μέλλον της χώρας. Αν θελήσουν και μπορέσουν να δημιουργήσουν εδώ, η Ελλάδα θα κερδίσει από την τεχνολογική επανάσταση. Αν φύγουν, διωγμένοι από τους παλαβούς φόρους, ή αν κρύβονται, διωγμένοι από τους αριστεριστές ακτιβιστές, η Ελλάδα θα ζαρώνει σαν τη Σίβυλλα² στη γυάλα, που θα τη χαζεύουν οι τουρίστες του πρώτου κόσμου με απορία και συμπόνια. Να το πω αλλιώς: οι επενδύσεις στην τεχνολογία και στους ανθρώπους της είναι (και) πατριωτικό καθήκον.

** Ελαφρά διασκευασμένο άρθρο του Αρίστου Δοξιάδη 18/4/2017, Εφημερίδα «Η καθημερινή».*

Λεξιλογικές παρατηρήσεις

1. startups: πρωτοεμφανιζόμενα.
2. Σίβυλλα: μάντισσα της αρχαιότητας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου σε 100 έως 120 λέξεις, με την οποία θα ενημερώνετε τους συμμαθητές σας για όσα διαβάσατε.
Μονάδες 20

B1. «*Η ανεργία οφείλεται στη χαμηλή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων.*»

Χρησιμοποιώντας ως θεματική περίοδο το παραπάνω απόσπασμα του κειμένου, να γράψετε μια παράγραφο 70 έως 90 λέξεις με τη μέθοδο της αιτιολόγησης, των αιτίων αποτελεσμάτων ή του συνδυασμού τους.

Μονάδες 8

B2. α. Να προσδιορίσετε τη δομή της έκτης παραγράφου (*Στις χώρες που θα αντιμετωπίσουν θετικά ... την ασφάλεια και τις υποδομές.*). (μονάδες 3)

β. Να εντοπίσετε δύο τρόπους ανάπτυξης της ίδιας παραγράφου (μονάδες 2).
Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο. (μονάδες 2)

Μονάδες 7

B3. α. Να εντοπίσετε το ρηματικό πρόσωπο και να αιτιολογήσετε τη χρήση του από τον συγγραφέα στα παρακάτω αποσπάσματα από το κείμενο:

- «Σκεφτείτε τρεις διαφορετικές περιπτώσεις ανθρώπων». (1^η παράγραφος)
- «Να το πω αλλιώς». (8^η παράγραφος)

Μονάδες 4

β. Να εντοπίσετε τρεις διαρθρωτικές λέξεις με τις οποίες επιτυγχάνεται η συνοχή στην πέμπτη παράγραφο του κειμένου («*Οι κίνδυνοι όμως είναι πραγματικοί ... με τη λιτότητα και την ανταγωνιστικότητα.*») και να γράψετε τι δηλώνει η κάθε μια από αυτές.

Μονάδες 3

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2018
Β' ΦΑΣΗ

Ε_3.Νλ2Γ(ε)

B4. Στις παρακάτω περιόδους:

1. να εντοπίσετε τις αναφορικές προτάσεις και να τις διακρίνετε σε ονοματικές ή επιρρηματικές,
2. να τις χαρακτηρίσετε (προσδιοριστικές-παραθετικές) και να αιτιολογήσετε τον χαρακτηρισμό που δώσατε.
 - Είναι η περίφημη «παραγωγική ανασυγκρότηση», που όλοι οι πολιτικοί λένε ότι επιθυμούν, χωρίς να τη διευκολύνουν.
 - Δεν έχει συγκροτηθεί ακόμη ισχυρό πολιτικό μέτωπο σε καμιά χώρα για να την αντιμετωπίσει, ούτε αρνητικό, με καταγγελίες και απαγορεύσεις, ούτε θετικό, με ενεργητικά προγράμματα που αξιοποιούν τις δυνατότητες της τεχνολογίας για τους πιο αδύναμους.

Μονάδες 3

B5. Να εντοπίσετε τα συνθετικά στις παρακάτω λέξεις και με βάση το α' συνθετικό να σχηματίσετε μια νέα σύνθετη λέξη: *Οικοδομές, κακοπληρωμένες, καινοτομίες, κοσμοπολίτες, αυτοπεποίθηση.*

Μονάδες 5

Γ. Η χώρα μας μαστίζεται από υψηλά ποσοστά ανεργίας. Ως εκπρόσωπος του δεκαπενταμελούς συμβουλίου του σχολείου σου, γράφεις ένα άρθρο 450 έως 500 λέξεων που θα δημοσιευτεί στο τελευταίο τεύχος της σχολικής σας εφημερίδας για το έτος 2017-2018. Στο άρθρο αυτό, καλείσαι να αναφερθείς στις συνέπειες της ανεργίας τόσο σε κοινωνικό όσο και σε ατομικό επίπεδο και να προτείνεις τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε ο επαγγελματικός προσανατολισμός να περιορίσει το φαινόμενο αυτό στους νέους που καλούνται να επιλέξουν την επόμενη σχολική χρονιά τις σπουδές τους.

Μονάδες 50